

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

II. Ad quænam res Christi scientia se extenderit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

qui frustra Christus intellectum agentem assumpsisset nisi per ipsum aliquid operatus fuisset; operatio autem propria intellectus agentis est, species à phantasmatibus abstrahere, & sic cognitionem & scientiam per illas species sic abstractas comparare, quæ scientia dicitur acquisita; unde sequitur scientiam illam acquisitam in Christo fuisse.

SECTIO II.

Ad quasnam res Christi scientia se extenderit.

Sensus quæstionis est, quasnam res Christus Dominus in statu viæ cognouerit per triplicem illam scientiam quam diximus illum habuisse. Pro cuius resolutione Dicendum est 1. Christum Dominum per scientiam beatificam perfectius & clarius vidisse diuinam essentiam, quam quælibet alia creatura videre possit, atque eò scientiâ illâ cæteris omnibus beatis siue Angelis siue hominibus longè præcelluisse; non tamen diuinam essentiam comprehendisse, nec comprehendere potuisse.

Prima huius assertionis pars constat ex eo, quòd dicitur Apost. Ephes. 1. Christum à Deo Patre constitutum ad dexteram in caelestibus, supra omnem Principatum, & Potestatem, & Virtutem, & Dominationem, & omne nomen, quod nominatur non solum in hoc seculo, sed etiam in futuro.

Secunda assertionis pars ex eo constat, quòd vniuersi SS. Patres asserunt nullum intellectum creatum posse diuinam essentiam comprehendere, vt S. Bas. lib. contra Eunomium, S. Aug. epist. 112. & plures alij, quaproinde intelligendum est etiam de humano Christi intellectu: cuius rei ratio est, quia nullus intellectus creatus cognoscere potest omnes effectus possibiles diuinæ omnipotentia, cum sint infiniti; nullus etiam intellectus creatus cognoscere potest ipsam diuinam essentiam eo perfectionis gradu, quo est à se ipsa cognoscibilis.

Dico

Dicendum 2. Christum Dominum per illam scientiam beatificam cognouisse omnia, quæcunque Deus cognoscit scientiâ (vt vocant) visionis; hoc est omnia, quæcunque actu sunt, fuerunt, vel futura sunt; ac proinde omnes & singulos homines, ac singulas cuiusque actiones, cogitationes, volitiones cum omnibus circumstantijs. Ita S. Thom. q. 10. a. 2. quod probat ex eo, quod vnusquisque beatus in essentia diuina clarè visa, cognoscat omnia, quæ ad ipsum spectant; ad Christum autem, & ad eius dignitatem quodammodo spectant omnia, in quantum omnia sunt ei subiecta, & præterea quia in quantum homo constitutus est à Deo omnium iudex; est autem proprium iudicis ea cognoscere, de quibus ferre iudicium debet.

Obijeies, Christum diem extremum iudicij non cognouisse, vt ipsemet testatur S. Marc. 13. Resp. SS. Patres duplicem illius loci afferre explicationem. Quidam enim (vt S. Athan. orat. cont. Arianos, S. Greg. Naz. orat. 4. de Theologia) explicant Christum Dominum, quatenus homo erat, naturali cognitione diem iudicij nescisse: alij (vt S. Bas. lib. 1. cont. Eunomium, S. Amb. lib. 5. ad Gratianum cap. 8. S. Aug. lib. 1. de Trinit. cap. 12. S. Hieron. in cap. 24. S. Matth. & S. Greg. lib. 8. regist. epist. 42.) volunt, Christum dixisse nescire se illum diem subintelligendo, vt Apost. declararet.

Dicendum 3. Christum Dominum per scientiam infusam perfectè cognouisse omnia siue naturalia, siue supernaturalia, quæ ab homine vel ab Angelo cognosci possunt, ac proinde omnia mysteria; omnes scientias tam speculatiuas quàm morales, omnia denique naturaliter vel supernaturaliter scibilia.

Hoc constat tum ex verbis Apost. dicentis in eo reconditos esse thesauros omnes sapientiæ ac scientiæ, tum etiam ex eo, quod omnimoda illa scientia competeat Christo, in quantum caput erat tam hominum quàm Angelorum, vt infra dicitur; in capite siquidem præ cæteris membris vigere debent omnes sensus.

Dicendum 4. Christum Dominum per scientiam acquisitam ea omnia cognouisse, quæ ab homine naturaliter per lumen intellectus agentis cognosci possunt. Ita S. Thom. quæst. 12. a. 1. quod probat ex eo, quod nihil imperfectum fuit in Christo quantum ad animam; fuisse autem imperfecta hæc eius scientia, si secundum eam non sciisset omnia, quæ per illam sciri possunt.

Est autem obseruandum Christum Dominum hæc scientiam acquisitam non habuisse ab instanti conceptionis, vt docet S. Doctor art. 2. sed illam acquisiuisse brevissimo aliquo temporis spatio, idque ob admirabile ingenij præstantiam; illum tamen (vt rectè monet idem S. Doctor art. 3.) nihil vnquam ab vlllo vel homine vel Angelo didicisse, sed per proprii ingenij virtutem scientiam illam ex rebus ipsis hausisse; cum enim & hominum & Angelorum caput esset, eius dignitati non congruebat vt quidquam ab illis addiceret.

Obijcies, constare ex Euang. quod Christus Dominus homines aliquando interrogauit, & multa ab ijs quaeruit. Responder S. Doctor art. 3. ad 1. Christum Dominum homines aliquando interrogasse, non vt aliquid addiceret, sed vt interrogatos erudiret.

CAPVT VI.

De voluntate & merito Christi.

SECTIO I.

An Christi voluntas fuerit libera.

Supponimus in Christo Domino fuisse non solum diuinam sed etiam humanam voluntatem; siue nomen voluntatis sumatur pro facultate volendi, siue pro ipso actu volendi, primum enim constat ex eo, quod in Christo